

Przepisy
w dobrej cenie

Kodeks
postępowania
karnego

cena **8,80 zł**

Oficyna

a Wolters Kluwer business

Kodeks postępowania karnego

Przepisy

w dobrej cenie

Kodeks postępowania karnego

z hasłami i skorowidzem

Oficyna

a Wolters Kluwer business

Stan prawny na 20 stycznia 2010 r.

Redaktor prowadzący:
Małgorzata Buczna

Opracowanie redakcyjne:
Roman Rudnik

Skład, łamanie:
Faktoria Wyrazu Sp. z o.o.

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2010

ISBN 978-83-264-0242-5

13. wydanie

Wydane przez:
Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.

Redakcja Książek
01-231 Warszawa, ul. Płocka 5a
tel. (022) 535 80 00, (022) 535 82 00
31-156 Kraków, ul. Zacisze 7
tel. (012) 630 46 00
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl
Księgarnia internetowa: www.profinfo.pl

Spis treści

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. — Kodeks postępowania karnego	13
Dział I. Przepisy wstępne	15
Dział II. Sąd.....	28
Rozdział 1. Właściwość i skład sądu.....	28
Rozdział 2. Wyłączenie sędziego.....	34
Dział III. Strony, obrońcy, pełnomocnicy, przedstawiciel społeczny	37
Rozdział 3. Oskarżyciel publiczny.....	37
Rozdział 4. Pokrzywdzony	39
Rozdział 5. Oskarżyciel posiłkowy	41
Rozdział 6. Oskarżyciel prywatny.....	45
Rozdział 7. Powód cywilny	46
Rozdział 8. Oskarżony.....	50
Rozdział 9. Obrońcy i pełnomocnicy	57
Rozdział 10. Przedstawiciel społeczny	61
Dział IV. Czynności procesowe.....	62
Rozdział 11. Orzeczenia, zarządzenia i polecenia	62

Rozdział 12. Narada i głosowanie.....	67
Rozdział 13. Porządek czynności procesowych.....	70
Rozdział 14. Terminy.....	73
Rozdział 15. Doręczenia	76
Rozdział 16. Protokoły	82
Rozdział 17. Przeglądanie akt i sporządzanie odpisów	90
Rozdział 18. Odtworzenie zaginionych lub zniszczonych akt	93
Dział V. Dowody	96
Rozdział 19. Przepisy ogólne	96
Rozdział 20. Wyjaśnienia oskarżonego	100
Rozdział 21. Świadczenie.....	101
Rozdział 22. Biegli, tłumacze, specjaliści	113
Rozdział 23. Oględziny. Otwarcie zwłok. Eksperyment procesowy	122
Rozdział 24. Wywiad środowiskowy i badanie osoby oskarżonego	124
Rozdział 25. Zatrzymanie rzeczy. Przeszukanie	127
Rozdział 26. Kontrola i utrwalanie rozmów	141
Dział VI. Środki przymusu.....	147
Rozdział 27. Zatrzymanie.....	147
Rozdział 28. Środki zapobiegawcze	151
Rozdział 29. Poszukiwanie oskarżonego i list gończy.....	170
Rozdział 30. List żelazny	171
Rozdział 31. Kary porządkowe	173
Rozdział 32. Zabezpieczenie majątkowe	177

Dział VII. Postępowanie przygotowawcze.....	180
Rozdział 33. Przepisy ogólne.....	180
Rozdział 34. Wszczęcie śledztwa	183
Rozdział 35. Przebieg śledztwa	189
Rozdział 36. Zamknięcie śledztwa	196
Rozdział 36a. Dochodzenie.....	200
Rozdział 37. Nadzór prokuratora nad postępowaniem przygotowawczym	206
Rozdział 38. Czynności sądowe w postępowaniu przygotowawczym	208
Rozdział 39. Akt oskarżenia.....	210
Dział VIII. Postępowanie przed sądem pierwszej instancji.....	215
Rozdział 40. Wstępna kontrola oskarżenia.....	215
Rozdział 41. Przygotowanie do rozprawy głównej.....	223
Rozdział 42. Jawność rozprawy głównej.....	226
Rozdział 43. Przepisy ogólne o rozprawie głównej.....	229
Rozdział 44. Rozpoczęcie rozprawy głównej	236
Rozdział 45. Przewód sądowy.....	238
Rozdział 46. Głosy stron.....	248
Rozdział 47. Wyrokowanie.....	249
Dział IX. Postępowanie odwoławcze.....	258
Rozdział 48. Przepisy ogólne.....	258
Rozdział 49. Apelacja	268
Rozdział 50. Zażalenie	274

Dział X. Postępowania szczególne	278
Rozdział 51. Postępowanie uproszczone	278
Rozdział 52. Postępowanie w sprawach z oskarżenia prywatnego	283
Rozdział 53. Postępowanie nakazowe	288
Rozdział 54. (<i>skreślony</i>)	292
Rozdział 54a. Postępowanie przyspieszone	292
Rozdział 54a. <i>Postępowanie przyspieszone</i>	299
Dział XI. Nadzwyczajne środki zaskarżenia	306
Rozdział 55. Kasacja	306
Rozdział 56. Wznowienie postępowania	316
Dział XII. Postępowanie po uprawomocnieniu się orzeczenia	322
Rozdział 57. Podjęcie postępowania warunkowo umorzonego	322
Rozdział 58. Odszkodowanie za niesłuszne skazanie, tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie	323
Rozdział 59. Ułaskawienie	327
Rozdział 60. Wyrok łączny	330
Dział XIII. Postępowanie w sprawach karnych ze stosunków międzynarodowych	333
Rozdział 61. Immunitety osób należących do przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych	333
Rozdział 62. Pomoc prawna i doręczenia w sprawach karnych	337

Rozdział 62a. Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie postanowienia o zatrzymaniu dowodów lub mającego na celu zabezpieczenie mienia	346
Rozdział 62b. Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie orzeczenia o zatrzymaniu dowodów lub mającego na celu zabezpieczenie mienia.....	350
Rozdział 63. Przejęcie i przekazanie ścigania karnego.....	358
Rozdział 64. Wystąpienie o wydanie lub przewóz osób ściganych lub skazanych przebywających za granicą oraz o wydanie przedmiotów.....	361
Rozdział 65. Wydanie oraz przewóz osób ściganych albo skazanych lub wydanie przedmiotów na wniosek państw obcych	365
Rozdział 65a. Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o przekazanie osoby ściganej na podstawie europejskiego nakazu aresztowania	372
Rozdział 65b. Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej o przekazanie osoby ściganej na podstawie europejskiego nakazu aresztowania	381
Rozdział 66. Przejęcie i przekazanie orzeczeń do wykonania	397

Rozdział 66a. Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie orzeczenia dotyczącego grzywny, środków karnych w postaci nawiązki lub świadczenia pieniężnego lub też orzeczenia zasądającego od sprawcy koszty procesu	406
Rozdział 66b. Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie orzeczenia o karach o charakterze pieniężnym	410
Rozdział 66c. Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie orzeczenia przypadku	417
Rozdział 66d. Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie orzeczenia przypadku	421
Rozdział 66e. Współpraca z Międzynarodowym Trybunałem Karnym	430
Rozdział 67. Przepisy końcowe	436
Dział XIV. Koszty procesu	439
Rozdział 68. Przepisy ogólne	439
Rozdział 69. Zwolnienie od kosztów sądowych	443
Rozdział 70. Zasądzenie kosztów procesu	444
Rozdział 71. Koszty procesu związane z powództwem cywilnym i zasądzeniem odszkodowania z urzędu	450
Dział XV. Postępowanie karne w sprawach podlegających orzecznictwu sądów wojskowych	452
Rozdział 72. Przepisy ogólne	452

Rozdział 73. Środki przymusu i postępowanie przygotowawcze	463
Rozdział 74. Postępowanie przed sądem	465
Rozdział 75. (<i>skreślony</i>)	468
Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. — Przepisy wprowadzające Kodeks postępowania karnego	469
Skorowidz	479

Ustawa

z dnia 6 czerwca 1997 r.

Kodeks postępowania karnego

(Dz. U. Nr 89, poz. 555; zm.: Dz. U. z 1999 r. Nr 83, poz. 931; z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852, Nr 93, poz. 1027; z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, Nr 106, poz. 1149; z 2002 r. Nr 74, poz. 676; z 2003 r. Nr 17, poz. 155, Nr 111, poz. 1061, Nr 130, poz. 1188; z 2004 r. Nr 51, poz. 514, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889, Nr 240, poz. 2405, Nr 264, poz. 2641; z 2005 r. Nr 10, poz. 70, Nr 48, poz. 461, Nr 77, poz. 680, Nr 96, poz. 821, Nr 141, poz. 1181, Nr 143, poz. 1203, Nr 163, poz. 1363, Nr 169, poz. 1416, Nr 178, poz. 1479; z 2006 r. Nr 15, poz. 118, Nr 66, poz. 467, Nr 95, poz. 659, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 141, poz. 1009 i 1013, Nr 167, poz. 1192, Nr 226, poz. 1647 i 1648; z 2007 r. Nr 20, poz. 116, Nr 64, poz. 432, Nr 80, poz. 539, Nr 89, poz. 589, Nr 99, poz. 664, Nr 112, poz. 766, Nr 123, poz. 849, Nr 128, poz. 903; z 2008 r. Nr 27, poz. 162, Nr 100, poz. 648,

Nr 107, poz. 686, Nr 123, poz. 802, Nr 182, poz. 1133, Nr 208,
poz. 1308, Nr 214, poz. 1344, Nr 225, poz. 1485, Nr 234,
poz. 1571, Nr 237, poz. 1651; z 2009 r. Nr 8, poz. 39, Nr 20,
poz. 104, Nr 28, poz. 171, Nr 68, poz. 585, Nr 85, poz. 716,
Nr 127, poz. 1051, Nr 144, poz. 1178, Nr 168, poz. 1323,
Nr 178, poz. 1375, Nr 190, poz. 1474, Nr 206, poz. 1589;
z 2010 r. Nr 7, poz. 46)

Dział I. Przepisy wstępne

Zakres obowiązywania ustawy karnej procesowej

Art. 1. Postępowanie karne w sprawach należących do właściwości sądów toczy się według przepisów niniejszego kodeksu.

Cele postępowania karnego. Podstawa rozstrzygnięć — zasada prawdy materialnej

Art. 2. § 1. Przepisy niniejszego kodeksu mają na celu takie ukształtowanie postępowania karnego, aby:

- 1) sprawca przestępstwa został wykryty i pociągnięty do odpowiedzialności karnej, a osoba niewinna nie poniosła tej odpowiedzialności,
- 2) przez trafne zastosowanie środków przewidzianych w prawie karnym oraz ujawnienie okoliczności sprzyjających popełnieniu przestępstwa osiągnięte zostały zadania postępowania karnego nie tylko w zwalczaniu przestępstw, lecz również w zapobieganiu im oraz w umacnianiu poszanowania prawa i zasad współżycia społecznego,
- 3) uwzględnione zostały prawnie chronione interesy pokrzywdzonego,

- 4) rozstrzygnięcie sprawy nastąpiło w rozsądnym terminie.

§ 2. Podstawę wszelkich rozstrzygnięć powinny stanowić prawdziwe ustalenia faktyczne.

Udział czynnika społecznego

Art. 3. W granicach określonych w ustawie postępowanie karne odbywa się z udziałem czynnika społecznego.

Zasada obiektywizmu

Art. 4. Organy prowadzące postępowanie karne są obowiązane badać oraz uwzględniać okoliczności przemawiające zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego.

Domniemanie niewinności.

Zasada *in dubio pro reo*

Art. 5. § 1.¹ Oskarżonego uważa się za niewinnego, dopóki wina jego nie zostanie udowodniona i stwierdzona prawomocnym wyrokiem.

§ 2. Nie dające się usunąć wątpliwości rozstrzyga się na korzyść oskarżonego.

Prawo do obrony

Art. 6. Oskarżonemu przysługuje prawo do obrony, w tym prawo do korzystania z pomocy obrońcy, o czym należy go pouczyć.

---

¹ Art. 5 § 1 zmieniony przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 10 stycznia 2003 r. (Dz. U. Nr 17, poz. 155) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 lipca 2003 r.

Zasada swobodnej oceny dowodów

Art. 7. Organy postępowania kształtują swe przekonanie na podstawie wszystkich przeprowadzonych dowodów, ocenianych swobodnie z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego.

Autonomia orzekania sądu

Art. 8. § 1. Sąd karny rozstrzyga samodzielnie zagadnienia faktyczne i prawne oraz nie jest związany rozstrzygnięciem innego sądu lub organu.

§ 2. Prawomocne rozstrzygnięcia sądu kształtujące prawo lub stosunek prawny są jednak wiążące.

Działanie z urzędu.**Wnioski o dokonanie czynności**

Art. 9. § 1. Organy procesowe prowadzą postępowanie i dokonują czynności z urzędu, chyba że ustawa uzależnia je od wniosku określonej osoby, instytucji lub organu albo od zezwolenia władzy.

§ 2. Strony i inne osoby bezpośrednio zainteresowane mogą składać wnioski o dokonanie również tych czynności, które organ może lub ma obowiązek podejmować z urzędu.

Zasada legalizmu materialnego

Art. 10. § 1. Organ powołany do ścigania przestępstw jest obowiązany do wszczęcia i przeprowadzenia postępowania przygotowawczego, a oskarżyciel publiczny także do wniesienia i popierania oskarżenia — o czyn ścigany z urzędu.

§ 2. Z wyjątkiem wypadków określonych w ustawie lub w prawie międzynarodowym nikt nie może być zwolniony od odpowiedzialności za popełnione przestępstwo.

Umorzenie absorbcyjne

Art. 11. § 1. Postępowanie w sprawie o występki, zagrożony karą pozbawienia wolności do lat 5, można umorzyć, jeżeli orzeczenie wobec oskarżonego kary byłoby oczywiście niecelowe ze względu na rodzaj i wysokość kary prawomocnie orzeczonej za inne przestępstwo, a interes pokrzywdzonego temu się nie sprzeciwia.

§ 2. Jeżeli kara za inne przestępstwo nie została prawomocnie orzeczona, postępowanie można zawiesić. Zawieszone postępowanie należy umorzyć albo podjąć przed upływem 3 miesięcy od uprawomocnienia się orzeczenia w sprawie o inne przestępstwo, o którym mowa w § 1.

§ 3.² Postępowanie umorzone na podstawie § 1 można wznowić w wypadku uchylenia lub istotnej zmiany treści prawomocnego wyroku, z powodu którego zostało ono umorzone.

Ściganie na wniosek. Zakres ścigania.

Dopuszczalność cofnięcia wniosku

Art. 12. § 1. W sprawach o przestępstwa ścigane na wniosek postępowanie z chwilą złożenia wniosku toczy się z urzędu. Organ ścigania poucza osobę uprawnioną do złożenia wniosku o przysługującym jej uprawnieniu.

---

² Art. 11 § 3 dodany przez art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 10 stycznia 2003 r. (Dz. U. Nr 17, poz. 155) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 lipca 2003 r.

§ 2. W razie złożenia wniosku o ściganie niektórych tylko sprawców obowiązek ścigania obejmuje również inne osoby, których czyny pozostają w ścisłym związku z czynem osoby wskazanej we wniosku, o czym należy uprzedzić składającego wniosek. Przepisu tego nie stosuje się do najbliższych osoby składającej wniosek.

§ 3. Wniosek może być cofnięty w postępowaniu przygotowawczym za zgodą prokuratora, a w postępowaniu sądowym za zgodą sądu — do rozpoczęcia przewodu sądowego na pierwszej rozprawie głównej, chyba że chodzi o przestępstwo określone w art. 197 Kodeksu karnego. Ponowne złożenie wniosku jest niedopuszczalne.

Zezwolenie władzy na ściganie

Art. 13. Uzyskanie zezwolenia władzy, od którego ustawa uzależnia ściganie, należy do oskarżyciela.

Zasada skargowości.

Skutki odstąpienia od oskarżenia

Art. 14. § 1. Wszczęcie postępowania sądowego następuje na żądanie uprawnionego oskarżyciela lub innego uprawnionego podmiotu.

§ 2. Odstąpienie oskarżyciela publicznego od wniesionego oskarżenia nie wiąże sądu.

Obowiązki i uprawnienia Policji i innych organów.**Obowiązki instytucji państwowych,
samorządowych i społecznych**

Art. 15. § 1.³ Policja i inne organy w zakresie postępowania karnego wykonują polecenia sądu i prokuratora oraz prowadzą pod nadzorem prokuratora śledztwo lub dochodzenie w granicach określonych w ustawie.

§ 2.⁴ Wszystkie instytucje państwowe i samorządowe są obowiązane w zakresie swego działania do udzielania pomocy organom prowadzącym postępowanie karne w terminie wyznaczonym przez te organy.

§ 3.⁵ Osoby prawne lub jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej inne niż określone w § 2, a także osoby fizyczne są obowiązane do udzielenia pomocy na wezwanie organów prowadzących postępowanie karne w zakresie i w terminie przez nie wyznaczonym, jeżeli bez tej pomocy przeprowadzenie czynności procesowej jest niemożliwe albo znacznie utrudnione.

Pouczenia i informacje dla uczestników postępowania

Art. 16. § 1. Jeżeli organ prowadzący postępowanie jest obowiązany pouczyć uczestników postępowania o ciążących

³ Art. 15 § 1 zmieniony przez art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 10 stycznia 2003 r. (Dz. U. Nr 17, poz. 155) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 lipca 2003 r.

⁴ Art. 15 § 2 zmieniony przez art. 1 pkt 1 lit. a) ustawy z dnia 9 maja 2007 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 664) zmieniającej nin. ustawę z dniem 20 czerwca 2007 r.

⁵ Art. 15 § 3 dodany przez art. 1 pkt 1 lit. b) ustawy z dnia 9 maja 2007 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 664) zmieniającej nin. ustawę z dniem 20 czerwca 2007 r.

obowiązkach i o przysługujących im uprawnieniach, brak takiego pouczenia lub mylne pouczenie nie może wywoływać ujemnych skutków procesowych dla uczestnika postępowania lub innej osoby, której to dotyczy.

§ 2. Organ prowadzący postępowanie powinien ponadto w miarę potrzeby udzielać uczestnikom postępowania informacji o ciężących obowiązkach i o przysługujących im uprawnieniach także w wypadkach, gdy ustawa wyraźnie takiego obowiązku nie stanowi. W razie braku takiego pouczenia, gdy w świetle okoliczności sprawy było ono nieodzowne, albo mylnego pouczenia, stosuje się odpowiednio § 1.

Przesłanki procesowe negatywne

Art. 17. § 1. Nie wszczyina się postępowania, a wszczęte umarza, gdy:

- 1) czynu nie popełniono albo brak jest danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie jego popełnienia,
- 2) czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego albo ustawa stanowi, że sprawca nie popełnia przestępstwa,
- 3) społeczna szkodliwość czynu jest znikoma,
- 4) ustawa stanowi, że sprawca nie podlega karze,
- 5) oskarżony zmarł,
- 6) nastąpiło przedawnienie karalności,
- 7) postępowanie karne co do tego samego czynu tej samej osoby zostało prawomocnie zakończone albo wcześniej wszczęte toczy się,
- 8) sprawca nie podlega orzecznictwu polskich sądów karnych,
- 9) brak skargi uprawnionego oskarżyciela,

- 10) brak wymaganego zezwolenia na ściganie lub wniosku o ściganie pochodzącego od osoby uprawnionej, chyba że ustawa stanowi inaczej,
- 11) zachodzi inna okoliczność wyłączająca ściganie.

§ 2. Do chwili otrzymania wniosku lub zezwolenia władzy, od których ustawa uzależnia ściganie, organy procesowe dokonują tylko czynności nie cierpiących zwłoki w celu zabezpieczenia śladów i dowodów, a także czynności zmierzających do wyjaśnienia, czy wniosek będzie złożony lub zezwolenie będzie wydane.

§ 3. Niemożność przypisania winy sprawcy czynu nie wyłącza postępowania dotyczącego zastosowania środków zabezpieczających.

Wykroczenie — wniosek o ukaranie.

Przewinienie dyscyplinarne

Art. 18. § 1.⁶ Jeżeli czyn stanowi tylko wykroczenie, prokurator odmawiając wszczęcia postępowania lub umarzając je przekazuje sprawę Policji w celu wystąpienia z wnioskiem o ukaranie do właściwego sądu; prokurator może sam wystąpić z takim wnioskiem.

§ 2. Jeżeli sąd lub prokurator dopatruje się w czynie przewinienia dyscyplinarnego albo naruszenia obowiązków służbowych lub zasad współżycia społecznego, może odmawiając wszczęcia postępowania albo umarzając je, zwłaszcza z powodu znikomej szkodliwości społecznej czynu, przekazać sprawę innemu właściwemu organowi.

---

⁶ Art. 18 § 1 zmieniony przez art. 5 § 7 pkt 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. — Przepisy wprowadzające Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. Nr 106, poz. 1149) z dniem 17 października 2001 r.

Zawiadamianie o uchybieniach. Wyjaśnienia

Art. 19. § 1. W razie stwierdzenia w postępowaniu karnym poważnego uchybienia w działaniu instytucji państwowej, samorządowej lub społecznej, zwłaszcza gdy sprzyja ono popełnieniu przestępstwa, sąd, a w postępowaniu przygotowawczym prokurator, zawiadamia o tym uchybieniu organ powołany do nadzoru nad daną jednostką organizacyjną, zaś w razie potrzeby także organ kontroli. Policja powiadamia prokuratora o ujawnionych przez siebie uchybieniach.

§ 2. Zawiadamiając o uchybieniu, sąd lub prokurator może zażądać nadesłania w wyznaczonym terminie wyjaśnień i podania środków podjętych w celu zapobieżenia takim uchybieniom w przyszłości.

§ 3.⁷ W razie nieudzielenia wyjaśnień w wyznaczonym terminie można nałożyć na kierownika organu zobowiązanego do wyjaśnień karę pieniężną w wysokości do 10 000 złotych.

§ 4.⁸ Na postanowienie o nałożeniu kary pieniężnej przysługuje zażalenie. Zażalenie na postanowienie prokuratora rozpoznaje sąd rejonowy, w którego okręgu toczy się postępowanie.

---

⁷ Art. 19 § 3 zmieniony przez art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 9 maja 2007 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 664) zmieniającej nin. ustawę z dniem 20 czerwca 2007 r.

⁸ Art. 19 § 4 zmieniony przez art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 9 maja 2007 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 664) zmieniającej nin. ustawę z dniem 20 czerwca 2007 r.

Naruszenie obowiązków procesowych przez obrońcę lub pełnomocnika oraz oskarżyciela publicznego lub prowadzącego postępowanie przygotowawcze

Art. 20. § 1.⁹ W razie rażącego naruszenia przez obrońcę lub pełnomocnika strony ich obowiązków procesowych sąd, a w postępowaniu przygotowawczym prokurator, zawiadamia o tym właściwą okręgową radę adwokacką lub radę okręgowej izby radców prawnych, żądając od dziekana właściwej rady nadesłania w wyznaczonym, nie krótszym niż 30 dni, terminie informacji o podjętych działaniach wynikających z zawiadomienia. Odpis zawiadomienia przesyła się Ministrowi Sprawiedliwości.

§ 1a.¹⁰ W razie nienadesłania w wyznaczonym terminie informacji, o których mowa w § 1, można nałożyć na dziekana właściwej rady karę pieniężną w wysokości do 10 000 złotych.

§ 1b.¹¹ Na postanowienie o ukaraniu przysługuje zażalenie. Na postanowienie o ukaraniu wydane przez prokuratora w postępowaniu przygotowawczym zażalenie przysługuje do sądu rejonowego, w którego okręgu toczy się postępowanie.

---

⁹ Art. 20 § 1 zmieniony przez art. 1 pkt 3 lit. a) ustawy z dnia 9 maja 2007 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 664) zmieniającej nin. ustawę z dniem 20 czerwca 2007 r.

¹⁰ Art. 20 § 1a dodany przez art. 1 pkt 3 lit. b) ustawy z dnia 9 maja 2007 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 664) zmieniającej nin. ustawę z dniem 20 czerwca 2007 r.

¹¹ Art. 20 § 1b dodany przez art. 1 pkt 3 lit. b) ustawy z dnia 9 maja 2007 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 664) zmieniającej nin. ustawę z dniem 20 czerwca 2007 r.

§ 2.¹² W razie rażącego naruszenia obowiązków procesowych przez oskarżyciela publicznego lub prowadzącego postępowanie przygotowawcze sąd zawiadamia o tym bezpośredniego przełożonego osoby, która dopuściła się uchybienia, żądając nadesłania w wyznaczonym, nie krótszym niż 14 dni, terminie informacji o podjętych działaniach wynikających z zawiadomienia; w stosunku do Policji oraz innych organów postępowania przygotowawczego uprawnienie takie przysługuje również prokuratorowi.

§ 2a.¹³ Odpis zawiadomienia, o którym mowa w § 2, sąd przesyła Prokuratorowi Generalnemu, jeżeli uchybienia dopuścił się prokurator, a w wypadku gdy uchybienia dopuścił się oskarżyciel publiczny niebędący prokuratorem — właściwemu organowi przełożonemu w stosunku do bezpośredniego przełożonego tego oskarżyciela.

Zawiadomienie o wszczęciu i ukończeniu postępowania przeciw określonym osobom

Art. 21. § 1. O ukończeniu postępowania toczącego się z urzędu przeciw osobom zatrudnionym w instytucjach państwowych, samorządowych i społecznych, uczniom i słuchaczom szkół oraz żołnierzom należy bezzwłocznie zawiadomić przełożonych tych osób.

---

¹² Art. 20 § 2 zmieniony przez art. 1 pkt 3 lit. c) ustawy z dnia 9 maja 2007 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 664) zmieniającej nin. ustawę z dniem 20 czerwca 2007 r.

¹³ Art. 20 § 2a dodany przez art. 1 pkt 3 lit. d) ustawy z dnia 9 maja 2007 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 664) zmieniającej nin. ustawę z dniem 20 czerwca 2007 r.

§ 2. Prokurator zawiadamia również o wszczęciu postępowania przeciw funkcjonariuszom publicznym, a o wszczęciu postępowania przeciw innym osobom, o których mowa w § 1 — jeżeli wymaga tego ważny interes publiczny.

Zawieszenie postępowania wskutek długotrwałej przeszkody w jego prowadzeniu

Art. 22. § 1. Jeżeli zachodzi długotrwała przeszkoda uniemożliwiająca prowadzenie postępowania, a w szczególności jeżeli nie można ująć oskarżonego albo nie może on brać udziału w postępowaniu z powodu choroby psychicznej lub innej ciężkiej choroby, postępowanie zawiesza się na czas trwania przeszkody.

§ 2. Na postanowienie w przedmiocie zawieszenia postępowania przysługuje zażalenie.

§ 3. W czasie zawieszenia postępowania należy jednak dokonać odpowiednich czynności w celu zabezpieczenia dowodów przed ich utratą lub zniekształceniem.

Zawiadomienie sądu rodzinnego

Art. 23. W sprawie o przestępstwo popełnione na szkodę małoletniego, we współdziałaniu z małoletnim lub w okolicznościach, które mogą świadczyć o demoralizacji małoletniego albo o gorszącym wpływie na niego, sąd, a w postępowaniu przygotowawczym prokurator, zawiadamia sąd rodzinny w celu rozważenia środków przewidzianych w przepisach o postępowaniu w sprawach nieletnich oraz w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym.

**Postępowanie mediacyjne
między pokrzywdzonym a oskarżonym**

Art. 23a.¹⁴ § 1. Sąd, a w postępowaniu przygotowawczym prokurator, może z inicjatywy lub za zgodą pokrzywdzonego i oskarżonego, skierować sprawę do instytucji lub osoby godnej zaufania w celu przeprowadzenia postępowania mediacyjnego między pokrzywdzonym i oskarżonym.

§ 2. Postępowanie mediacyjne nie powinno trwać dłużej niż miesiąc, a jego okresu nie wlicza się do czasu trwania postępowania przygotowawczego.

§ 3. Postępowania mediacyjnego nie może prowadzić osoba, co do której w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności określone w art. 40–42, czynny zawodowo sędzia, prokurator, adwokat, radca prawny, a także aplikant do tychże zawodów albo inna osoba zatrudniona w sądzie, prokuraturze lub innej instytucji uprawnionej do ścigania przestępstw.

§ 4. Instytucja lub osoba godna zaufania sporządza, po przeprowadzeniu postępowania mediacyjnego, sprawozdanie z jego przebiegu i wyników.

§ 5. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, warunki, jakim powinny odpowiadać instytucje i osoby uprawnione do przeprowadzenia mediacji, sposób ich powoływania i odwoływania, zakres i warunki udostępniania akt instytucjom i osobom uprawnionym do przeprowadzenia mediacji oraz sposób i tryb postępowania mediacyjnego, mając na uwadze potrzebę skutecznego przeprowadzenia tego postępowania.

---

¹⁴ Art. 23a dodany przez art. 1 pkt 6 ustawy z dnia 10 stycznia 2003 r. (Dz. U. Nr 17, poz. 155) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 lipca 2003 r.

Dobra strona studiów prawniczych

LEX

a Wolters Kluwer business

infolinia 0 801 802 888

www.student.LEX.pl

Koniec luzu? A gdzie tam!

Ten rok akademicki przyniesie zupełnie nowe możliwości dostępu do informacji. Wejść po 1 października '09 na www.student.LEX.pl i bez wysiłku:

- zamów bezpłatny dostęp do programu LEX dla Studenta,
- korzystaj z aktualizowanej bazy aktów prawnych przez swoją komórkę,
- znajdź materiały, z których będziesz korzystać na swoim roku studiów.

www.student.LEX.pl

ISBN 978-83-264-0242-5

9 788326 402425

Zamówienia: tel. 022 535 81 22, fax 022 535 81 39

zamowienia.kiadki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

Księgarnia internetowa www.profinfo.pl